

تأثیر مدیریت ریسک جامع و تحول دیجیتال بر بانکداری پایدار با نقش تعدیلگر مدیریت دانش

دکتر فاطمه صراف

دانشیار گروه حسابداری، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. (نویسنده مسئول).
Aznyobe@yahoo.com

یگانه دارابی

دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت مالی، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.
darabi.yeganeh@gmail.com

چکیده

این پژوهش با هدف بررسی تأثیر مدیریت ریسک جامع و تحول دیجیتال بر بانکداری پایدار با نقش تعدیلگر مدیریت دانش گرفته است. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه‌ای (پیوست آخر فایل) شامل ۳۸ پرسش با طیف لیکرت پنج درجه استفاده گردید. ابتدا پرسشنامه از دیدگاه خبرگان امر از نظر روایی محتوا تایید شد. سپس روایی سازه با استفاده از تکنیک تحلیل عاملی تاییدی نیز انجام شد. مقدار AVE تمامی متغیرها نیز بالای ۰.۵ بوده و روایی همگرا تایید شد. برای سنجش پایایی نیز ضریب آلفای کرونباخ و پایایی مرکب محاسبه گردید. ضریب آلفای کرونباخ و مقدار CR تمامی متغیرها نیز بالای ۰/۷ بدست آمده است. بنابراین پایایی پرسشنامه مطلوب ارزیابی گردیده است. جامعه آماری این تحقیق پژوهش مدیران و خبرگان صنعت بانکداری می باشد که به دلیل جامعه نامحدود نمونه نهایی با استفاده از فرمول کوکران ۳۵۰ نفر بدست آمد. برای آزمون فرضیه‌های پژوهش از تکنیک حداقل مربعات جزئی و نرم‌افزار Smart PIs استفاده شده است. نتایج بدست آمده نشان داد مدیریت ریسک جامع و تحول دیجیتال بر بانکداری پایدار تأثیر دارد. همچنین مدیریت دانش بر رابطه مدیریت ریسک جامع و بانکداری پایدار اثر گذار است. و مدیریت دانش بر رابطه تحول دیجیتال و بانکداری پایدار اثر گذار است.

کلیدواژه‌ها: مدیریت ریسک جامع، تحول دیجیتال، بانکداری پایدار، مدیریت دانش.

مقدمه

صنعت بانکی در حال حاضر یکی از سرمایه‌گذاران برتر در زمینه کلان‌داده‌ها و تجزیه و تحلیل کسب و کار در بین صنایع است. میزان داده‌های تولید شده توسط صنعت مالی (معاملات کارت اعتباری، برداشت از خودپرداز، نمرات اعتباری) بسیار زیاد است. قابلیت استفاده از این داده‌ها برای تصمیم‌گیری در مورد کسب و کار و پردازش آن به طور مؤثر برای جمع‌آوری بینش‌های عملی، جهت پیروزی در رقابت‌های آینده بسیار مهم است. با افزایش میزان داده‌هایی که روزانه توسط بخش بانکی تولید می‌شود، استخراج بینش‌هایی که بتواند به رشد فرصت‌های بیشتر کمک کند، دشوار است. پاسخ این مسئله کلان داده است! این فناوری بدون شک تمام داده‌های بانکی مثل معاملات تراکنش‌های اعتباری / کارت اعتباری، برداشت پول از دستگاه‌های خودپرداز، انتقال پول و غیره را که برای تصمیم‌گیری آگاهانه مؤثر بوده و پردازش آن اطلاعات ارزشمندی را برای حفظ رقابت در آینده ایجاد می‌کند، مورد استفاده قرار داده است. کلان‌داده به بانک‌ها کمک می‌کند تا شناخت بهتری از مشتریان داشته باشند و بتوانند در زمان لازم از طریق تحلیل عادات خرید مشتری، مدیریت فروش و غیره تصمیم بگیرند (شی و ییپ، ۲۰۱۷).

اخیراً سازمانها مدیریت ارتباط با مشتری و مدیریت دانش را ادغام کرده اند؛ زیرا تشخیص داده اند که مدیریت دانش، نقشی کلیدی در موفقیت مدیریت ارتباط با مشتری بازی میکند. فرایندهای مدیریت ارتباط با مشتری بر اساس مقدار دانش تدوین میشوند. مفهوم مدیریت ارتباط با مشتری، به منظور مدیریت دانش مشتری برای درک بهتر و خدمت رسانی به آنهاست (بیجرس، ۱۹۹۹)، از این رو، مدیریت دانش را میتوان زیر فرایند اصلی مدیریت ارتباط با مشتری در نظر گرفت؛ زیرا برای اثربخش بودن مدیریت ارتباط با مشتری سازمانها باید قابلیت‌های وابسته به فرایندهای مدیریت دانش مشتری را توسعه دهند. از دیدگاه منبع محور (ورنرفلت، ۱۹۸۴)، دانش مشتری دارایی ارزشمند و نادری برای کسب و کارهاست که به آنها اجازه می‌دهد با بازارهای در حال تغییر تطابق پیدا کنند (تسنگ، ۲۰۱۶)، جالب توجه است که برخلاف داده یا اطلاعات دانش در افراد گنجانده شده است نه در فناوری اطلاعات. اسوان نول و رابرتسون (۲۰۰۰)، دریافتند که در ادبیات مدیریت دانش بر مدیریت فناوری اطلاعات تأکید شده است و مدیریت دانش، مستلزم ترکیب ماهرانه، افراد فرایندهای کسب و کار و فناوری اطلاعات است به گفته محققان در حالی که اکثر تحقیقات پیشین در حوزه مدیریت ارتباط با مشتری بر جنبه‌های تکنولوژیکی متمرکز بودند در تحقیقات اخیر، نقش اصلی مدیریت دانش به رسمیت شناخته شده است (الامب، ۲۰۰۸). مدیریت دانش در سازمانها، حول محور نیاز به افزایش فروش تقویت شیوه‌های کسب و کار و تصمیم‌گیری کوتاه‌مدت، توسعه بهبود خدمات به مشتری اختیار دادن به کارمندان و نوآوری می‌چرخد (داتسیکا و پاتریک، ۲۰۱۳).

بیان مساله

تحولات اخیر در نظام راهبری شرکتی نشانه‌هایی از تأکید بر مدیریت ریسک بنگاه دارد راهبری شرکتی انتظارات سهامداران از اعضای هیات مدیره را تشریح میکند؛ رویکردهایی را که شرکتهای نسبت به ریسک پذیرفته‌اند و توسعه افشای رویه‌های مدیریت ریسک را تشریح میکند در حال حاضر نظام راهبری شرکتی است که اجزای اصلی مدیریت ریسک بنگاه را شکل می‌دهد. رویه‌های خوب هیات مدیره و نظام راهبری شرکتی برای یک مدیریت ریسک بنگاه کارا بسیار مهم است شاید بتوان گفت اساساً نظام راهبری شرکتی به دنبال آن است که مابقی توانمندی را هم برای مدیریت و هم نظارت فراهم آورد هیات مدیره را در راستای ایجاد ارزش افزوده انتخاب و تعیین و اخلاق حرفه‌ای و مسئولیت تصمیم‌گیری را ترویج، کند یکپارچگی در گزارشگری مالی را تأمین و حفظ کند، افشای متوازن و به موقع را ممکن سازد حقوق سهامداران را، حفظ ریسک را شناسایی و مدیریت، کند عملکرد ارزش را را تقویت کند، به نحو منصفانه و مسوولانه پاداش اعطا و منافع قانونی ذی‌نفعان را شناسایی کند (آزاد، ۱۳۹۸).

سرمایه‌گذاران همواره علاقمندند که از نتایج سرمایه‌گذاری خود آگاه شده و بازدهی آن را با سایر سرمایه‌گذارها و یا فرصتهای سرمایه‌گذاری موجود مقایسه نمایند تا از بهینه بودن انتخاب خود اطمینان یابند به همین جهت ارزیابی عملکرد سرمایه‌گذاری‌شان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. زیرا می‌تواند تصمیم‌گیری در خصوص ادامه و یا قطع سرمایه‌گذاری را تحت تأثیر قرار دهد. بررسی سیر تکامل تاریخی ارزیابی عملکرد در ادبیات مالی نشان می‌دهد که دو تئوری مهم وجود دارد؛ اول مدل‌های مبتنی بر تئوری مدرن پرتفوی است که در آن هر گونه نوسان احتمالی بازده اقتصادی در آینده به عنوان ریسک محسوب میشود و با استفاده از انحراف معیار حول میانگین به دست می‌آید معیارهای ارزیابی عملکرد شامل شارپ، ترینرو، جنسن در این دیدگاه قرار دارند. دوم مدلها و معیارهای ارزیابی عملکرد بر اساس تئوری، فرامدرن پرتفوی تعریف شده‌اند در این تئوری مفهوم ریسک تغییر میکند و به عنوان انحرافات نامطلوب و نامساعد نسبت به میانگین یا نرخ بازدهی هدف تعریف میشود به گونه‌ای که نوسانات بالاتر از میانگین یا

(نرخ بازدهی هدف) مساعد و در عوض نوسانات پایین تر از میانگین یا (نرخ بازدهی هدف) نامطلوب یا نامساعد تلقی می‌شود. در ادامه به این تئوریه‌ها بیشتر پرداخته می‌شود (سلیمانی امیری و سادات، نصیری ۱۳۹۶).

سازمانها در همه زمینه‌ها نظیر انجام کسب و کار برقراری ارتباطات و فن آوری اطلاعات، مالی بر واحد فناوری اطلاعات تکیه می‌کنند. در شرایطی که فناوری اطلاعات به طور مناسبی طراحی نشده و یا به نحو مطلوبی کنترل نمیشود، سازمان ممکن است در معرض تقلب قرار داشته باشد امروزه سیستمهای رایانه ای که متصل به شبکه های ملی و بین المللی هستند در معرض تهدید های مداوم فضای مجازی و انواع تهدیدهایی قرار دارند که ممکن است منجر به زیانهای اطلاعاتی و مالی بیشماری شوند فناوری اطلاعات جز پراهمیتی از فرآیند مدیریت ریسک است؛ به ویژه زمانی که خطر تقلب در دستور کار قرار گیرد (بهرامی، ۱۳۹۲). تحقیقات فراوانی در مورد متغیرهای پژوهش حاضر در داخل و خارج از کشور صورت گرفته از جمله جلیوند و همکاران (۱۳۹۸)، به پیاده سازی مدیریت ریسک سازمانی، شناسایی تحلیل و ارزیابی پرداختند نتایج نشان داد ریسکهای، رقابت، سیاسی نیروی انسانی، بازار، نقدینگی قوانین و مقررات، اعتباری شهرت و اعتبار حاکمیت، شرکتی، نقد شوندگی سیستمیک، عملیاتی سرمایه و رویداد به ترتیب در رتبه های اول تا چهاردهم قرار دارند محمدی ملقرنی و همکاران (۱۳۹۷)، به بررسی تاثیر مدیریت ریسک سازمانی بر عملکرد شرکت با نقش تعدیل کننده سرمایه فکری و رابطه بین مدیریت ریسک سازمانی و عملکرد شرکت پرداختند. یافته ها حاکی از آن است که کشورهای توسعه یافته مسائل ریسک خود را از طریق سیستمهای مدیریت ریسک پیچیده رفع کرده اند اما کشورهای در حال توسعه مثل پاکستان هنوز با این معضل مواجه هستند کشورهای توسعه یافته استراتژیهای مدیریت ریسک سازمانی را در بازارهای سرمایه خود اتخاذ کرده اند اما کشورهای در حال توسعه مانند، نپال، هند بنگلادش و پاکستان هنوز از کشورهای توسعه یافته در زمینه اتخاذ شیوه های مدیریت ریسک سازمانی استفاده میکنند نتایج نشان میدهد که پیاده سازی مدیریت ریسک سازمانی بر عملکرد شرکت تأثیر قابل توجه و مثبت دارد.

در این میان مدیریت دانش به عنوان یک منبع بالقوه دیده می‌شود که به طور قابل توجهی به مزیت رقابتی یک شرکت کمک می‌کند و همینطور اثرات نتایجی مانند نوآوری و عملکرد برای موفقیت و بقای یک بنگاه بسیار مهم است.

در محیط کسب و کار رقابتی و پیچیده کنونی با توجه به اهمیت یافتن روزافزون دانش نیاز به مدیریت دانش بیش از پیش احساس می‌گردد (ساجوا و جوسویس، ۲۰۱۰)، در واقع مدیریت دانش به عنوان یک استراتژی مهم برای بهبود عملکرد و رقابت سازمانی مطرح شده است (ونگ و اسپین وال، ۲۰۰۶)، که دارای تعاریف زیادی میباشد که به پاره ای از آنها اشاره می‌نمایم. گوپتا و همکاران، بر این عقیده هستند که مدیریت دانش فرآیندی است که به سازمانها کمک مینماید تا اطلاعات و مهارتهای مهمشان را برای فعالیتهایی چون حل مسئله، یادگیری پویا برنامه ریزی استراتژیک و تصمیم گیری شناسایی، انتخاب، سازماندهی و منتشر نمایند همچنین با توجه به تعریف کرو و کلین (۱۹۹۸)، مدیریت دانش اشاره به شناسایی و قدرت نفوذ دانش سازمانی، ج معی جهت دست یابی به موقعیت رقابتی دارد و فرآیندهای خلق، ذخیره سازی، انتقال و به کارگیری چارچوب مدیریت دانش سازمانها را تشکیل میدهند (ریان و همکاران، ۲۰۱۲).

بدین منظور تحقیق حاضر در صدد پاسخگویی به سوال اصلی پژوهش می‌باشد: تاثیر مدیریت ریسک جامع و تحول دیجیتال بر بانکداری پایدار با توجه به نقش تعدیلگر مدیریت دانش چگونه است؟

مدیریت به عنوان مهمترین منبع اتخاذ تصمیمات مدیریت و دستیابی به مزیت رقابتی برای سازمان ها به حساب می‌آید. همچنین به سازمان توان میدهد که خود را از رقابیش متمایز کند.

این پژوهش در مورد اینکه چگونه مدیریت ریسک جامع و تحول بانکداری دیجیتال بر بانکداری پایدار در تأثیر می‌گذارد که توسط مدیریت دانش تعدیل می‌شود بحث می‌کند جایی که این مطالعه شواهد علمی در مورد ارزیابی

بانک‌داری پایدار برای اعمال اصول پایداری مالی با افزایش مدیریت ریسک و کنترل کیفیت خوب و همچنین تحول به سمت عصر تحول دیجیتال با آخرین پیشرفت‌های فناوری تولید می‌کند، بانک‌ها را ضروری می‌سازد.

پیشینه پژوهش

خلیل و همکاران (۲۰۲۴)، به بررسی تأثیر کاربرد دانش و ذخیره دانش بر عملکرد بانک از طریق نوآوری فین تک: مطالعه بانک‌های یمن پرداختند. بانک‌های یمنی عموماً از نظر عملیات خود عملکرد خوبی دارند، اما عملکرد آنها باید با استفاده از مدیریت دانش ارتقا و توسعه یابد، زیرا هنوز مطالعات زیادی در مورد آنها انجام نشده است. بنابراین، هدف این مقاله بررسی تأثیر کاربرد دانش (KA) و ذخیره دانش (KS) بر عملکرد بانک (BP) بانک‌های یمنی با نقش میانجی نوآوری فین تک (FI) است. حجم نمونه ۳۶۰ نفر از پاسخ‌دهندگان از بانک‌ها برای مطالعه انتخاب شدند. نویسندگان از مدل سازی معادلات ساختاری حداقل مربعات جزئی (PLS-SEM) برای تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده کردند. این مطالعه نشان می‌دهد که KA و KS به طور مثبت و قابل توجهی بر عملکرد بانک تأثیر می‌گذارد. علاوه بر این، نوآوری فین تک به طور مثبت و قابل توجهی رابطه بین KA، KS و BP را واسطه می‌کند. این امر اهمیت FI را در استفاده مؤثر از دانش و تأثیر آن بر BP برجسته می‌کند. این یافته‌ها بینش‌های ارزشمندی را برای بانک‌هایی فراهم می‌کند که به دنبال بهبود عملکرد خود از طریق مدیریت دانش مؤثر (KM) و اجرای نوآوری‌های فین تک هستند.

تستا و همکاران (۲۰۲۴)، به بررسی معیارهای نوآورانه مدیریت کیفیت در بانک؛ رابطه بین آموزش کارکنان و کاهش ریسک پرداختند. این تحقیق یک رگرسیون پانل را بر اساس مجموعه داده‌ای منحصر به فرد از نمونه‌ای از بانک‌های ایتالیایی طی دوره ۲۰۱۱-۲۰۱۸ اتخاذ می‌کند تا بررسی کند که آیا آموزش کارکنان بر ریسک بانکی تأثیر می‌گذارد یا خیر، که به طور متناوب بر اساس Z-score اندازه‌گیری می‌شود. نسبت وام‌های در حال انجام (NPLs)/نسبت وام ناخالص به عنوان شاخصی از ریسک اعتباری. یافته‌های تحقیقات نشان می‌دهد که افزایش آموزش کارکنان منجر به افزایش ثبات بانک می‌شود. در مقابل، ریسک اعتباری تحت تأثیر آموزش کارکنان قرار نمی‌گیرد. با این حال، این مطالعه با بررسی ناهمگونی آموزشی، نشان داد که افزایش تعداد ساعات آموزش مدیریتی، به عنوان نماینده‌ای برای آموزش مهارت‌های نرم، بر ریسک اعتباری تأثیر منفی می‌گذارد. بنابراین افزایش مهارت‌های نرم منجر به کاهش ریسک اعتباری بانک می‌شود.

لو (۲۰۲۴)، به بررسی انتقال دانش دیجیتال برای بانک‌ها: از دیدگاه مدیریت دانش پرداختند. امروزه بسیاری از بانک‌ها با چالش‌هایی مواجه هستند که چگونه می‌توانند داده‌ها را به‌طور مناسب ذخیره، پردازش، استفاده و انتقال دهند با ادغام استراتژی‌ها و مدیریت در سطح سازمانی. یک تعریف کلیدی به عنوان تئوری ناب معرفی شده است تا توضیح دهد که چگونه می‌تواند شرکت‌ها را هدایت و هدایت کند تا به طور مؤثر انتقال دانش دیجیتال خود را از ابعاد مختلف انجام دهند. این فصل ابتدا پیشینه کلی را با تأکید بر مراحل مختلف استفاده از داده‌ها ارائه می‌کند. دوم، چالش‌های اصلی در انتقال دانش دیجیتال برای سازمان‌ها مشخص شده است که اهمیت استفاده از نظریه ناب برای مدیریت داده‌ها را نشان می‌دهد. سوم، رشته‌های کلیدی در تئوری ناب و چگونگی کاهش آنها برای انتقال داده‌ها معرفی می‌شوند. در نهایت، به منظور ارائه درک روشن، بانک F به عنوان موردی برای نشان دادن چگونگی استفاده از نظریه ناب برای انجام انتقال دانش دیجیتال مؤثر و جامع استفاده می‌شود.

سایوترا و همکاران (۲۰۲۳)، نقش مدیریت ریسک سازمانی و تحول دیجیتال در بانک‌داری پایدار در اندونزی را بررسی کردند. یافته‌ها نشان می‌دهد که مدیریت ریسک شرکت و بانک‌داری تحول دیجیتال به طور قابل توجهی و مثبت بر

پایداری بانکداری در اندونزی تأثیر می‌گذارد. متغیر تعدیل استفاده شده این است که مدیریت دانش نمی‌تواند رابطه بین مدیریت ریسک شرکت و بانکداری تحول دیجیتال را در مورد پایداری بانکداری در اندونزی بهبود بخشد. موضوع پایداری در خدمات مالی جنبه‌های بسیاری را در بر می‌گیرد. بنابراین، کلید استراتژی پایداری، آگاهی بخش بانکی از اثرات مرتبط و مدیریت ریسک قوی است. تحولات فناورانه در بخش بانکداری پیامدهای مهمی برای بانکداری دارد که بر بقای شرکت‌ها تأثیر می‌گذارد.

ساپوترا و همکاران (۲۰۲۳)، مدیریت ریسک سازمانی، سیستم‌های کنترل مدیریت، و تحلیل تحول بانکداری دیجیتال در ارزیابی بانکداری پایدار در بانکداری اندونزی را بررسی کردند. سطح کنترل امنیت فناوری اطلاعات، سیستم افشاگری و معرفی سیستم مدیریت شکایات در سیستم کنترل مدیریت می‌تواند تأثیر بسزایی در ارزیابی ثبات بانکی اندونزی نسبت به مطالعات قبلی داشته باشد. در عصر جهانی شدن و دیجیتالی شدن، بانک‌های اندونزی باید بیشتر بر عملیات فناوری اطلاعات تمرکز کنند و بر ورودی ذینفعان و رضایت مشتری تمرکز کنند. امروزه فناوری اطلاعات می‌تواند اطلاعات خوب یا بد را خیلی سریع منتشر کند. سازمان‌هایی که فناوری اطلاعات را کنترل می‌کنند و دسترسی و استفاده مشتریان را تهدید می‌کنند، پایدارتر خواهند بود، زیرا می‌توانند اقدامات اصلاحی را سریع‌تر و دقیق‌تر انجام دهند تا از رضایت به اطلاعات به دست آمده اجتناب کنند.

عبدالرحمان و همکاران (۲۰۲۳)، به بررسی بهبود عملکرد بانکی از طریق قابلیت‌های تحول دیجیتال پویا و حاکمیت، مدیریت ریسک و انطباق: بینش‌هایی از زمینه اندونزی پرداختند. تحول دیجیتال (DT) یک ابتکار استراتژیک حیاتی برای سازمان‌ها برای اصلاح خروجی، انطباق و همگام شدن با اقتصاد دیجیتال است. قابلیت دینامیک (DC) یک مدل پرکاربرد برای مدیریت فرصت‌ها و خطرات ناشی از تحول دیجیتال است. با این حال، پژوهشی برای بررسی اندازه‌گیری و رابطه بین فعالیت‌های اولیه قابلیت پویا و DT، به ویژه در بخش بانکی، وجود ندارد. با اذعان به اهمیت DC، ما این تحقیق را پیشنهاد می‌کنیم که بر اهمیت سنجش، کشف و تبدیل استعدادها در ترویج DT و بهبود عملکرد بانکی تأکید می‌کند. در این مطالعه، ما به طور خاص نقش عوامل حاکمیتی، مدیریت ریسک و انطباق (GRC) را بررسی می‌کنیم. با استفاده از مدل‌سازی معادلات ساختاریافته (SEM) و تجزیه و تحلیل داده‌های ۳۲۲ پاسخ‌دهنده به نمایندگی از ۴۵ بانک در اندونزی، یافته‌های تجربی ما نشان می‌دهد که هر سه فعالیت DC تأثیر قابل توجهی بر DT دارند، که در آن فعالیت سنجش بیشترین تأثیر را دارد و به دنبال آن تبدیل و توقیف می‌شود. علاوه بر این، ما نشان می‌دهیم که DT به عنوان یک واسطه بین فعالیت‌های DC و عملکرد بانکی عمل می‌کند و عوامل GRC بیشتر تأثیر DT را بر عملکرد سازمانی افزایش می‌دهند. تحقیقات ما بینش‌های ارزشمندی را برای کمک به بانک‌ها در اولویت‌بندی قابلیت‌های ضروری، از جمله GRC، برای بهبود عملکرد کلی از طریق قابلیت‌های تحول دیجیتال پویا ارائه می‌دهد.

آندریانی و همکاران (۲۰۱۹)، مقاله‌ای با عنوان «استراتژی مدیریت دانش: رویکرد توسعه سازمانی» ارائه دادند. از طریق این تحقیق، استراتژی مدیریت دانش بر اساس مراحل رشد سازمانی تولید شد. مشخص شد زمانی که یک سازمان در مرحله کارآفرینی است، استراتژی مدیریت دانش بر روی انسان‌هایی با دانش ضمنی و همچنین دانش آشکار متمرکز است. در مرحله رشد، تبدیل دانش ضمنی به دانش آشکار، به ویژه در سطح فردی، مورد نیاز است، در حالی که در مرحله گسترش، تمرکز استراتژی مدیریت دانش بر استفاده از سیستم در سطح سازمان است.

کومار و پراکاش (۲۰۱۹)، در مطالعه‌ای تحت عنوان مدیریت پایداری در بانکداری، به بررسی میزان انطباق‌های بانکی پایدار در بخش بانکی هند پرداختند. آنها اذعان داشتند یک سیستم بانکی، سالم مستحکم و پایدار کلید اصلی دستیابی به رشد فراگیر در اقتصاد است. این مطالعه با هدف تعیین وضع موجود در بخش بانکی در هند نسبت به اتخاذ شیوه‌های پایدار بانکی انجام شده بود یافته‌های پژوهش نشان داد که صنعت بانکی هند نسبتاً آهسته به مسائل پایداری

پاسخ داده است بانکهای بخش دولتی بیشتر درگیر پرداختن به ابعاد پایداری اجتماعی از طریق طرحهای مختلف وام های خرد، طرح های وام ویژه جنسیتی برنامه توسعه جامعه و... هستند، در حالی که بانکهای بخش خصوصی در هند رویکرد نسبتاً جامع تری در پرداختن به بعد مراقبت از محیط زیست اتخاذ کرده اند، مانند ساختمان سبز صدور گواهینامه ISO ۱۴۰۰۰ محصولات و خدمات نوآورانه و... . بانکهای بخش خصوصی در عضویت در رهنمودهای بین المللی داوطلبانه و چارچوب توسعه پایدار مانند CDP GRI ، UNEPFI ، EPS و... برای ادغام بانکداری پایدار هندی فعال تر هستند. همچنین پیشنهاد شده است که صنعت بانکداری باید در رویکرد خود پیشگام تر باشد و یک آیین نامه بانکی پایدار ایجاد شده را اتخاذ نماید.

ایپ و بوکن (۲۰۱۸)، مطالعه ای با عنوان مدل های پایداری تجاری در صنعت بانکداری انجام داده اند بر اساس نتایج این مطالعه بانکها دارای نقش منحصر به فرد در توسعه پایدار میباشند این مطالعه به بررسی مدل های تجاری برای پایداری در صنعت خدمات به ویژه بانکی و همچنین پذیرش مدل های تجاری پایدار در صنعت بانکداری هنگ کنگ پرداخته است جهت انجام این مطالعه نخست با استفاده از مصاحبه نیمه ساختار یافته به توسعه و اعتباریابی شاخصهای بانکداری و مدل پایدار کسب و کار برای صنعت بانکی پرداخته شده است. سپس با استفاده از داده های کمی مدل تجاری کسب و کار، توسعه داده شده است مشتریان بیش از هر چیز از «جایگزین با فرآیندهای دیجیتال»، «پذیرش نقش «رهبری و تشویق» کافی استقبال کرده اند. در نهایت این مطالعه یک مدل عمومی برای بانکداری پایدار ارائه کرده است.

راس و دیگران (۲۰۱۷)، در پژوهشی با عنوان چگونه یک راهبرد دیجیتالی عالی بسازیم راهبردهای دیجیتالی را به عنوان بخشی از یک پروژه تحقیقاتی در زمینه طراحی سازمانهای دیجیتالی مورد مطالعه قرار داده است. یافته های آنها بر اهمیت برجسته توسعه راهبرد کسب و کار برنده با استفاده از فناوری دیجیتال تکیه دارد.

نیلن و هو لمستروم (۲۰۱۵)، در پژوهشی با عنوان راهبرد نوآوری دیجیتال چارچوبی برای تشخیص و بهبود محصول دیجیتال و نوآوری خدمات به اهمیت فناوری دیجیتال در دستیابی به اهداف تجاری و اثرات فراگیر آن در بازسازی کلیدی صنایع می پردازد و نشان داده است که چگونه فناوری های دیجیتال با افزایش ظرفیت و توان نوآوری محصول و خدمات می شود

اسدالهی و همکاران (۱۴۰۳)، به تحلیل پویای مدل جامع مدیریت ریسک در نظام بانکداری با استفاده از رویکرد تفکر سیستمی پرداختند. صنعت بانکداری به عنوان یکی از مهم ترین بخش های اقتصاد، نقش بسیار مؤثری در ارتباط با جذب و هدایت وجوه سپرده گذاران، ارائه خدمات به مردم و مشارکت در توسعه اقتصادی و اجتماعی دارد و در این مسیر، با ریسک های متعددی روبرو است که مدیریت و کنترل و تعیین عوامل مؤثر بر آنها از اهمیت ویژه ای برخوردار است. هدف پژوهش حاضر، ارائه مدلی دینامیکی جهت مدیریت ریسک بانکی است. بدین منظور برای یافتن ساختار مولد ریسک و ارائه راهکار اثر بخش برای مدیریت آن، از روش پویایی شناسی سیستم ها استفاده شده که در آن با ارائه یک مدل ریاضی، امکان شبیه سازی نتایج اجرای سناریوهای مختلف امکان پذیر است. در این راستا نتایج اجرای چهار سناریوی تصمیم بر روی مدل شبیه سازی شد و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان می دهد کاهش سپرده قانونی و تسهیلات معوق و افزایش جذب سپرده، در مدیریت ریسک های نقدینگی و اعتباری بانکها مؤثر است.

باوردی (۱۴۰۳)، به بررسی آثار مدیریت ریسک بر مبنای مدیریت دانش در حوزه شرکت های خصوصی فناوری اطلاعات پرداختند. نتایج نشان می دهد که مدیریت ریسک در شرکت های فناوری اطلاعات و ارتباطات به میزانی که فرآیندهای مدیریت دانش در آنها عملیاتی شده، مطابق مدل مفهومی پژوهش به شکل بهتری انجام می پذیرد و در کاهش و کنترل ریسک های شناسایی شده و احتمالی موثرتر عمل خواهد کرد. در نتیجه، این مقاله به مدیران و تصمیم

گیران شرکت ها کمک می کند تا درک بهتری از ارتباط بین مدیریت ریسک و مدیریت دانش پیدا کرده و بهبودهای لازم را در فرآیندهای مدیریتی شرکت های خود ایجاد کنند.

احمدیان (۱۴۰۳)، به ارائه مدل ارزیابی عملکرد سازمانی مبتنی بر مدیریت دانش و نوآوری باز پرداختند. یافته ها نشان داد که ابعاد نوآوری باز شامل کارکنان، ساختار و فرایند، اندازه شرکت و انگیزه های مالی در مطالعات عوامل درونی نوآوری باز و عوامل سیاسی/قانونی، فرهنگی، اقتصادی، فناوری، همکاری دانشگاه و صنعت، همکاری با سایر سازمان ها است. ابعاد مدیریت دانش شامل کسب دانش، به کارگیری دانش، تسهیم دانش و حفظ دانش بود و درنهایت مشخص شد که ابعاد عملکرد سازمانی نتیجه گرایی، رهبری و ثبات در مقاصد، مدیریت مبتنی بر فرآیندها و واقعیت، توسعه مشارکت، توسعه و مشارکت کارکنان، یادگیری، نوآوری و بهبود مستمر، مسوولیت اجتماعی سازمان و خط مشی و راهبرد است که اجزای مدل مورد نظر را تشکیل دادند.

کرامتی و حسینی (۱۴۰۰)، مقاله ای با عنوان «مدیریت دانش: سامانه های مدیریت دانش از داده تا مدیریت اطلاعات (تحقیقی سیستماتیک)» ارائه دادند. کاربرد اطلاعات در بسیاری از سازمان ها توسط مدیر اطلاعات نمایش داده می شود. مدیر اطلاعات نخستین مسئول توسعه و راهبری سیستم ها و زیرساخت های اطلاعاتی و ارتباطی سازمان می باشد. بسیاری از پژوهشگران سامانه های اطلاعات مدیریت تلاش می کنند ایده های انسانی در زمینه مدیریت دانش را توسعه دهند. از این منظر فناوری اطلاعات و ارتباطات به عنوان ابزاری که می تواند در پیلادسازی موفقیت آمیز مدیریت دانش مدنظر قرار گیرد؛ مطرح می شود. از این دیدگاه برای برآورد کلی روند توسعه از مدیریت داده به مدیریت دانش استفاده می شود در بسیاری از شرایط، واژه و دانش مبهم می باشد و برخی از نویسندگان نیز در تمایز شفاف این واژه ها از هم در سامانه های اطلاعات مدیریت دچار مشکل می شوند. از این رو پژوهش حاضر با هدف سامانه های مدیریت دانش از داده تا مدیریت اطلاعات به روش سیستماتیک به بررسی موضوع پرداخته است. نتایج نشان می دهد که محققین بر سلسله مراتب روابط بین داده، اطلاعات و دانش توافق دارند. و بر این مدعا میباشند که هر سطح بالاتر بر پایه سطح قبلی آن قرار گرفته و توسعه یافته است.

فرضیه های پژوهش

- ✓ مدیریت ریسک جامع بر بانکداری پایدار چه تاثیری دارد.
- ✓ تحول دیجیتال بر بانکداری پایدار چه تاثیری دارد.
- ✓ مدیریت دانش بر رابطه مدیریت ریسک جامع و بانکداری پایدار چه تاثیری دارد.
- ✓ مدیریت دانش بر رابطه تحول دیجیتال و بانکداری پایدار چه تاثیری دارد.

روش شناسی پژوهش

پایه هر علمی، روش شناخت آن است و اعتبار و ارزش قوانین هر علمی به روش شناختی مبتنی است که در آن علم به کار می رود. تعاریف متعددی در مورد روش تحقیق وجود دارد، ولی به طور کلی می توان گفت روش تحقیق، مجموعه ای از قواعد، ابزار و راههایی معتبر و نظام یافته برای بررسی واقعیت ها، کشف مجهولات و دستیابی به راه حل مشکلات است (دانایی فرد، ۱۳۸۱). تحقیقات علمی بر اساس هدف پژوهش ها به پژوهش های بنیادی و کاربردی تقسیم می شوند.

تحقیق از نظر هدف: این تحقیق براساس دسته بندی تحقیقات از نظر هدف یک تحقیق کاربردی بود پژوهش کاربردی، پژوهشی است که با استفاده از نتایج تحقیقات بنیادی به منظور بهبود و به کمال رساندن رفتارها، روش‌ها، ابزار، وسایل، تولیدات، ساختارها و الگوهای مورد استفاده جوامع انسانی انجام می‌شود (خاکی، ۱۳۹۱).

تحقیق از نظر نوع: توصیفی پیمایشی است. در پژوهش‌های توصیفی متغیرها بدون دستکاری مطالعه و شرایط و موقعیت به صورت دقیق و واقعی تعریف می‌شود و محقق سعی می‌نماید تا آنچه را که هست بدون دخالت یا استنتاج، از موقعیت و نتایج عینی به دست آورد (خاکی، ۱۳۹۱: ۱۶۳). این پژوهش از لحاظ جهت‌گیری‌های پژوهش، بنیادی، از لحاظ هدف پژوهش، توصیفی، از لحاظ ماهیت، علی و از لحاظ شیوه‌های گردآوری داده‌ها کتابخانه‌ای، پرسشنامه‌ای می‌باشد.

جامعه و نمونه آماری

جامعه مورد مطالعه در این تحقیق را می‌توان در دو سطح تعریف کرد: در یک سطح صنعت مدنظر است که در این تحقیق تمرکز بر صنعت بانک می‌باشد و در سطح دیگر خبرگان و مدیران صنعت بانک می‌باشند. به منظور تعیین روابط درونی این معیارها و نیز اولویت بندی معیارها و گزینه‌های مورد نظر از خبرگان و مدیران صنعت بانک استفاده خواهد شد.

در سطح دوم جامعه که همان خبرگان و مدیران صنعت بانک هستند، از روش نمونه‌گیری در دسترس استفاده شده و تعداد نمونه با استفاده از فرمول کوکران به دست خواهد آمد، که در نهایت تعداد ۳۵۰ نفر از خبرگان و مدیران بانکی به پرسشنامه پاسخ داده‌اند.

حجم نمونه در این روش با فرمول زیر محاسبه می‌شود:

$$n = \frac{\frac{z^2 pq}{d^2}}{1 + \frac{1}{N} \left[\frac{z^2 pq}{d^2} - 1 \right]}$$

در این فرمول N حجم جامعه است.

آماره p درصد توزیع صفت در جامعه یعنی نسبت افرادی است که دارای صفت مورد مطالعه هستند.

آماره q نیز درصد افرادی است که فاقد صفت مورد مطالعه هستند.

اگر میزان p و q مشخص نباشد از حداکثر مقدار آنها یعنی ۵۰٪ استفاده کنید.

آماره $z=t$ است و اگر به جای z از t استفاده کنید نیز ایرادی ندارد. در سطح خطای ۵٪ مقدار z برابر ۱/۹۶ و $Z/2$ برابر ۸۴۱۶/۳ است

مقدار d نیز تفاضل نسبت واقعی صفت در جامعه با میزان تخمین پژوهشگر برای وجود آن صفت در جامعه است. دقت نمونه‌گیری به این عامل بستگی دارد و اگر بخواهید نمونه‌گیری دارای بیشترین دقت باشد از حداکثر مقدار d برابر ۰۵/۰ استفاده کنید.

متغیرهای پژوهش

جدول (۱): متغیرهای پژوهش

منبع	مولفه‌های پرسشنامه	سوالات
مقیم‌ی و همکاران (۱۳۹۰)	مدیریت ریسک جامع	۱ تا ۸
حبیبی و احمدی‌فرد (۱۳۹۴)	تحول دیجیتال	۹ تا ۱۹

حیبی و عرب (۱۳۹۷)	بانکداری پایدار	۲۰ تا ۲۶
شرون لاوسن (۲۰۰۳)	مدیریت دانش	۲۷ تا ۳۸

در این تحقیق متغیرهای مستقل، مدیریت ریسک جامع و تحول دیجیتال و همینطور متغیر وابسته، بانکداری پایدار و متغیر تعدیلگر مدیریت دانش می باشد.

یافته‌های توصیفی جنسیت پاسخگویان

جدول (۲): توزیع پاسخگویان به تفکیک جنسیت

جنس پاسخگویان	فراوانی	درصد
زن	۶۵	۱۸.۶
مرد	۲۸۵	۸۱.۴
جمع	۳۵۰	۱۰۰.۰

منبع: یافته‌های محقق

همانطور که در جدول و نمودار فوق مشاهده می‌شود، بیشترین درصد پاسخگویان ۸۱.۴ درصد مرد و ۱۸.۶ درصد را زنان تشکیل داده‌اند.

وضعیت تأهل

جدول (۳): توزیع پاسخگویان به تفکیک تأهل

وضعیت تأهل پاسخگویان	فراوانی	درصد
مجرد	۷۴	۲۴.۸
متأهل	۲۷۶	۷۵.۲
جمع	۳۵۰	۱۰۰.۰

منبع: یافته‌های محقق

همانطور که در جدول و نمودار فوق مشاهده می‌شود ۲۴.۸ درصد از پاسخگویان را افراد مجرد و ۷۵.۲ درصد را متأهلین تشکیل داده‌اند.

گروه سنی پاسخگویان

جدول (۴): توزیع پاسخگویان به تفکیک گروه سنی

گروه سنی پاسخگویان	فراوانی	درصد
کمتر از ۳۰ سال	۹۳	۲۶.۵
۳۰ تا ۴۰ سال	۱۵۵	۴۴.۲
۴۰ تا ۵۰ سال	۶۵	۱۸.۶
بیش از ۵۰ سال	۳۷	۱۰.۶
جمع	۳۵۰	۱۰۰.۰

منبع: یافته‌های محقق

همانطور که در جدول و نمودار فوق مشاهده می‌شود وضعیت توزیع سنی در پاسخگویان کمترین فراوانی ۱۰.۶ درصد متعلق به رده آخر بیش از ۵۰ سال و بیشترین فراوانی ۴۴.۲ درصد رده اول سنی ۳۰ تا ۴۰ سال پاسخ داده‌اند.

مدرک تحصیلی پاسخگویان

جدول (۵): توزیع پاسخگویان به تفکیک مدرک تحصیلی

مدرک تحصیلی	فراوانی	درصد
لیسانس	۲۳۲	۶۶.۴
فوق لیسانس	۱۱۲	۳۱.۹
دکتری	۶	۱.۸
جمع	۳۵۰	۱۰۰.۰

منبع: یافته‌های محقق

با توجه به جدول و نمودار فوق وضعیت توزیع مدرک تحصیلی در پاسخگویان کمترین میزان ۱.۸ درصد متعلق به دکتری و بیشترین فراوانی ۶۶.۴ درصد مدرک لیسانس پاسخ داده‌اند.

آزمون نرمال بودن داده‌ها

در این پژوهش از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف^۱ برای آزمون نرمال بودن داده‌ها استفاده شده است. اگر توزیع داده‌ها نرمال باشد می‌توان از آزمون‌های آماری استنباطی استفاده کرد. برای بررسی نرمال بودن داده‌ها فرض صفر مبتنی بر این است که توزیع داده‌ها نرمال است. این آزمون در سطح خطای ۵٪ تست می‌شود. اگر مقدار معناداری بزرگتر مساوی سطح خطای ۰/۰۵ بدست آید، دلیلی برای رد فرض صفر وجود نخواهد داشت. بنابراین توزیع داده‌ها نرمال خواهد بود. برای آزمون نرمال بودن داده‌ها فرض‌های آماری به صورت زیر تنظیم می‌شود:

H_0 : توزیع داده‌های مربوط به متغیرها نرمال است

H_1 : توزیع داده‌های مربوط به متغیرها نرمال نیست

جدول (۶): آزمون نرمال بودن متغیرهای پژوهش

متغیرها	تعداد	آماره K, S	سطح معناداری	نتیجه
مدیریت ریسک جامع	۳۵۰	۰.۲۶۴	۰.۰۰۰	غیرنرمال
تحول دیجیتال	۳۵۰	۰.۲۴۹	۰.۰۰۰	غیرنرمال
بانک‌داری پایدار	۳۵۰	۰.۲۳۸	۰.۰۰۰	غیرنرمال
مدیریت دانش	۳۵۰	۰.۲۴۱	۰.۰۰۰	غیرنرمال
مدیریت ریسک جامع * مدیریت دانش	۳۵۰	۰.۲۶۸	۰.۰۰۰	غیرنرمال
تحول دیجیتال * مدیریت دانش	۳۵۰	۰.۳۶۵	۰.۰۰۰	غیرنرمال

براساس نتایج آزمون کولموگروف-اسمیرنوف در تمامی موارد مقدار معناداری کمتر از سطح خطا (۰.۰۵) بدست آمده است. بنابراین دلیلی برای فرض صفر رد می‌شود و توزیع داده‌های خرده‌مقیاس‌ها نرمال نیست. همانطوری که در جدول فوق ملاحظه می‌گردد، مقدار احتمال معنی‌داری برای برخی از متغیرها کمتر از ۰.۰۵ است لذا نمی‌توان فرض نرمال بودن توزیع مربوط به این متغیرها را پذیرفت.

اما با توجه به اینکه در PLS پیشفرض نرمالیتته ملاک سنجش فرضیات نیست مانعی برای استفاده از PLS جهت سنجش فرضیات نداریم. از طرفی دیگر با استناد به منابع داخلی و خارجی در نرم افزار آماری اسمارت پی.ال.اس نوع توزیع متغیرها اهمیتی در نتایج آماری نخواهد داشت. زیرا نرمالیتته از پیشفرض های نرم افزار معادلات ساختاری pls

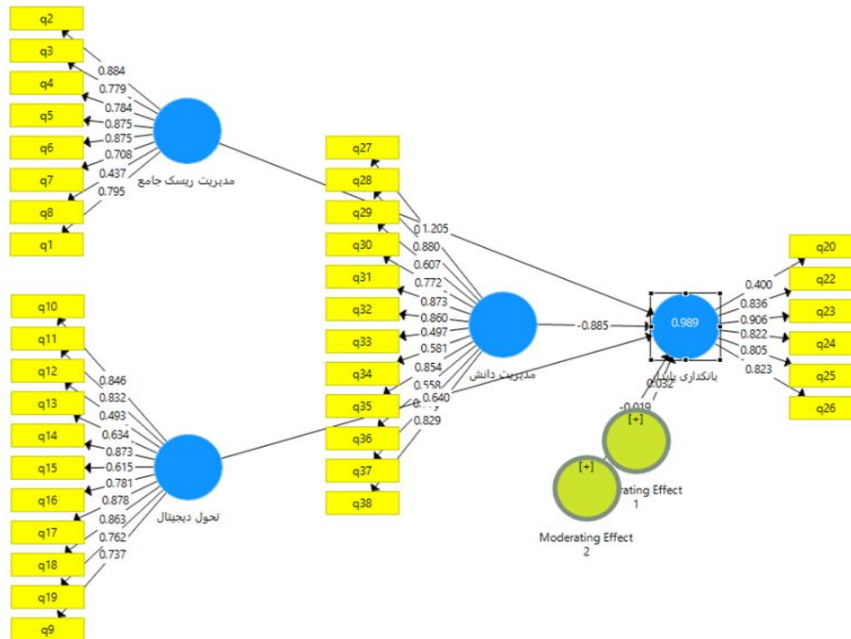
¹ Kolmogorov-Smirnov

نیست و برای داده هایی با توزیع غیرنرمال نیز نتایج معتبر و قابل استناد است (هیر و همکاران، ۲۰۱۳)، (جانو و همکاران، ۲۰۱۴). لذا سنجش فرضیات با این نوع داده ها با pls کاملاً منطقی است.

آمار استنباطی

ضرایب بارعاملی

ضرایب بارعاملی وجود رابطه علی خطی و شدت و جهت این رابطه بین دو متغیر مکنون است که اگر این مقدار برابر و یا بیشتر از ۰.۴ شود بیانگر این است که پایایی مدل مورد قبول است.

شکل (۱): مدل اندازه گیری در حالت تخمین معناداری ضرایب

مدل بیرونی یا مدل اندازه گیری هم‌ارز تحلیل عاملی تاییدی در نرم‌افزار لیزرل یا آموس است. این بخش از مدل نشان می‌دهد گویه‌هایی که برای سنجش هر یک از عوامل اصلی در نظر گرفته شده است از اعتبار کافی برخوردار است. قدرت رابطه بین گویه‌ها با عوامل مربوط با بارعاملی و معناداری آنها با آماره t مورد سنجش قرار می‌گیرد. لازم به تذکر است در روش حداقل مربعات جزئی مقدار آماره t با روش بازنمونه‌گیری محاسبه می‌شود و در مطالعه حاضر از روش بوت‌استرپینگ برای بازنمونه‌گیری استفاده شده است. نتایج مدل بیرونی (مدل اندازه‌گیری) در جدول ۷ ارائه شده است.

جدول (۷): نتایج بارعاملی

P Values	آماره تی	انحراف استاندارد	ضریب مسیر	گویه
۰.۰۰۰	۳۵.۵۱۷	۰.۰۰۹	۰.۳۱۵	مدیریت ریسک جامع - q1
۰.۰۰۰	۱۶.۳۹۶	۰.۰۳۱	۰.۵۰۲	مدیریت ریسک جامع - q2
۰.۰۰۰	۳۰.۲۱۰	۰.۰۱۰	۰.۳۰۲	مدیریت ریسک جامع - q3
۰.۰۰۰	۳۱.۴۱۲	۰.۰۱۱	۰.۳۵۰	مدیریت ریسک جامع - q4
۰.۰۰۰	۳۸.۳۵۴	۰.۰۱۰	۰.۳۸۰	مدیریت ریسک جامع - q5
۰.۰۰۰	۳۹.۲۵۴	۰.۰۱۰	۰.۳۷۸	مدیریت ریسک جامع - q6
۰.۰۰۰	۲۵.۸۰۷	۰.۰۱۸	۰.۴۶۴	مدیریت ریسک جامع - q7
۰.۰۰۰	۹.۵۰۴	۰.۰۲۶	۰.۲۵۲	مدیریت ریسک جامع - q8
۰.۰۰۰	۲۵.۳۳۵	۰.۰۱۶	۰.۴۰۸	تحول دیجیتال - q9

.....	۱۶.۰۷۶	۰.۰۱۹	۰.۳۰۳	تحول دیجیتال - q10 <
.....	۱۷.۳۹۲	۰.۰۱۷	۰.۲۹۱	تحول دیجیتال - q11 <
.....	۵.۶۱۶	۰.۰۲۷	۰.۱۵۳	تحول دیجیتال - q12 <
.....	۵.۵۳۰	۰.۰۲۲	۰.۱۱۹	تحول دیجیتال - q13 <
.....	۱۷.۸۱۰	۰.۰۱۵	۰.۲۶۹	تحول دیجیتال - q14 <
.....	۵.۰۱۴	۰.۰۲۲	۰.۱۱۱	تحول دیجیتال - q15 <
.....	۱۰.۵۱۱	۰.۰۱۵	۰.۱۹۰	تحول دیجیتال - q16 <
.....	۱۸.۸۹۲	۰.۰۱۳	۰.۲۴۱	تحول دیجیتال - q17 <
.....	۱۸.۱۲۴	۰.۰۱۳	۰.۲۳۴	تحول دیجیتال - q18 <
.....	۱۹.۷۲۵	۰.۰۱۲	۰.۲۳۸	تحول دیجیتال - q19 <
.....	۶.۰۷۲	۰.۰۲۱	۰.۱۳۰	بانکداری پایدار - q20 <
.....	۱۲.۶۷۷	۰.۰۱۵	۰.۱۸۵	بانکداری پایدار - q21 <
.....	۱۰.۲۶۴	۰.۰۷۵	۰.۱۹۶	بانکداری پایدار - q22 <
.....	۱۵.۲۶۵	۰.۱۲۶	۰.۸۹۷	بانکداری پایدار - q23 <
.....	۱۴.۲۶۹	۰.۰۹۶	۰.۱۴۵	بانکداری پایدار - q24 <
.....	۳۵.۵۱۷	۰.۰۰۹	۰.۳۱۵	بانکداری پایدار - q25 <
.....	۱۶.۳۹۶	۰.۰۳۱	۰.۵۰۲	بانکداری پایدار - q26 <
.....	۳۰.۲۱۰	۰.۰۱۰	۰.۳۰۲	مدیریت دانش - q27 <
.....	۳۱.۴۱۲	۰.۰۱۱	۰.۳۵۰	مدیریت دانش - q28 <
.....	۳۸.۳۵۴	۰.۰۱۰	۰.۳۸۰	مدیریت دانش - q29 <
.....	۳۹.۲۵۴	۰.۰۱۰	۰.۳۷۸	مدیریت دانش - q30 <
.....	۲۵.۸۰۷	۰.۰۱۸	۰.۴۶۴	مدیریت دانش - q31 <
.....	۹.۵۰۴	۰.۰۲۶	۰.۲۵۲	مدیریت دانش - q32 <
.....	۲۵.۳۳۵	۰.۰۱۶	۰.۴۰۸	مدیریت دانش - q33 <
.....	۱۶.۰۷۶	۰.۰۱۹	۰.۳۰۳	مدیریت دانش - q34 <
.....	۱۷.۳۹۲	۰.۰۱۷	۰.۲۹۱	مدیریت دانش - q35 <
.....	۵.۶۱۶	۰.۰۲۷	۰.۱۵۳	مدیریت دانش - q36 <
.....	۵.۵۳۰	۰.۰۲۲	۰.۱۱۹	مدیریت دانش - q37 <
.....	۹.۵۰۴	۰.۰۲۶	۰.۲۵۲	مدیریت دانش - q38 <

آلفای کرونباخ

ضریب آلفای کرونباخ برای هر متغیر نباید کمتر از ۰.۷ باشد و اگر پایین تر از این مقدار شد، باید سوالات با بار عاملی کمتر از ۰.۴ حذف گردد.

جدول (۸): مقادیر ضریب آلفای کرونباخ متغیرهای تحقیق

نتیجه	بازه مورد قبول	Cronbach's Alpha	سازه
تأیید	۰.۶۰۷	۰.۹۰۳	مدیریت ریسک جامع
تأیید	۰.۶۱۳	۰.۹۲۷	تحول دیجیتال
تأیید	۰.۵۸۶	۰.۸۶۳	بانکداری پایدار

مدیریت دانش	۰.۹۲۶	۰.۵۶۲	تأیید
مدیریت ریسک جامع * مدیریت دانش	۱.۰۰۰	۱.۰۰۰	تأیید
تحول دیجیتال * مدیریت دانش	۱.۰۰۰	۱.۰۰۰	تأیید

منبع: یافته‌های محقق

پایایی ترکیبی

این مقدار مانند ضریب آلفای کرونباخ، باید بالای ۰.۷ باشد. نکته مهم این است که این مقدار بالاتر از مقدار ضریب آلفای کرونباخ خواهد بود.

جدول (۹): مقادیر پایایی متغیرهای تحقیق

نتیجه	بازه مورد قبول	پایایی ترکیبی	سازه
تأیید	۰.۷ <	۰.۹۲۳	مدیریت ریسک جامع
تأیید	۰.۷ <	۰.۹۳۸	تحول دیجیتال
تأیید	۰.۷ <	۰.۹۰۱	بانک‌داری پایدار
تأیید	۰.۷ <	۰.۹۳۷	مدیریت دانش
تأیید	۰.۷ <	۱.۰۰۰	مدیریت ریسک جامع * مدیریت دانش
تأیید	۰.۷ <	۱.۰۰۰	تحول دیجیتال * مدیریت دانش

منبع: یافته‌های محقق

میانگین واریانس استخراج شده

این مقدار میانگین بارهای عاملی تک تک سوالات یک متغیر به توان دوم و تقسیم بر تعداد سوالات بوده و باید بالاتر از مقدار ۰.۵ باشد. میانگین واریانس استخراج شده برای بررسی روایی همگرا کاربرد دارد.

جدول (۱۰): نتایج روایی همگرا

نتیجه	بازه مورد قبول	روایی همگرا	سازه
تأیید	۰.۵ <	۰.۶۰۷	مدیریت ریسک جامع
تأیید	۰.۵ <	۰.۵۸۶	تحول دیجیتال
تأیید	۰.۵ <	۰.۶۱۳	بانک‌داری پایدار
تأیید	۰.۵ <	۰.۵۶۲	مدیریت دانش
تأیید	۰.۵ <	۱.۰۰۰	مدیریت ریسک جامع * مدیریت دانش
تأیید	۰.۵ <	۱.۰۰۰	تحول دیجیتال * مدیریت دانش

منبع: یافته‌های محقق

همان طور که در جدول ۱۰ مشاهده می‌شود همه سازه‌های اصلی دارای روایی همگرای بالای ۰.۵ هستند. بنابراین همبستگی سازه با گویه‌هایش برقرار است.

ضریب RHO-A

در سال ۲۰۱۵ رینگل و همکارانش، برای پاسخ به انتقاداتی که نسبت به ضرایب همبستگی پیرسون بین شاخص ها در فرمول های آلفای کروناخ و پایایی ترکیبی می شود ضریبی با نام RHO_A را معرفی نمود که همبستگی بین شاخص های با طیف لیکرت را به عنوان طیفی با مقیاس ترتیبی نیز مورد اندازه گیری و سنجش قرار می دهد تا بتواند مهر تاییدی بر پایایی مدل از زوایای مختلف باشد. مطابق با نظر رینگل ۲۰۱۶، مقدار همبستگی اسپیرمن آیتم ها در این آزمون نیز باید بیشتر ۰.۷ باشد تا اثبات شود که ترتیبی یا پیوسته بودن طیف تأثیری در پایایی ندارد

جدول (۱۱): نتایج ضریب RHO-A

نتیجه	بازه مورد قبول	rho_A	سازه
تأیید	۰.۷ <	۰.۹۰۳	مدیریت ریسک جامع
تأیید	۰.۷ <	۰.۹۲۷	تحول دیجیتال
تأیید	۰.۷ <	۰.۸۹۷	بانکداری پایدار
تأیید	۰.۷ <	۰.۹۲۶	مدیریت دانش
تأیید	۰.۷ <	۱.۰۰۰	مدیریت ریسک جامع * مدیریت دانش
تأیید	۰.۷ <	۱.۰۰۰	تحول دیجیتال * مدیریت دانش

منبع: یافته‌های محقق

معیار فورنل لارکر

معیار فورنل لارکر برای بررسی روایی واگرا به کار می رود. این معیار جذر AVE می باشد و همبستگی بین سازه ها را نشان می دهد. جذر AVE هر سازه در قطر اصلی جدول قرار دارد و باید عددی بیشتر از ۰.۷ باشد.

جدول (۱۲): فورنل لارکر

مدیریت ریسک جامع	مدیریت دانش	تحول دیجیتال	بانکداری پایدار	تحول دیجیتال * مدیریت دانش	مدیریت ریسک جامع * مدیریت دانش	
					۱.۰۰۰	مدیریت ریسک جامع * مدیریت دانش
				۱.۰۰۰	۰.۴۹۷	تحول دیجیتال * مدیریت دانش
			۰.۷۸۳	۰.۲۰۲	۰.۳۴۳	بانکداری پایدار
		۰.۷۶۵	۰.۶۶۹	۰.۵۲۵	۰.۲۸۹	تحول دیجیتال
	۰.۷۴۹	۰.۹۷۸	۰.۷۰۲	۰.۵۳۳	۰.۳۱۸	مدیریت دانش
۰.۷۷۹	۰.۷۹۹	۰.۷۴۳	۰.۹۷۸	۰.۲۸۲	۰.۳۵۱	مدیریت ریسک جامع

منبع: یافته‌های محقق

با توجه به اینکه قطر اصلی هر سازه (جذر AVE) بالاتر از ۰.۷ می باشد بنابراین مدل ما دارای روایی واگرا است.

روش بارهای عاملی متقاطع^۲

در این روش میزان همبستگی بین شاخص های یک متغیر با آن متغیر و میزان همبستگی بین شاخص های یک متغیر با متغیر های دیگر مقایسه می گردد. در صورتی که مشخص شود میزان همبستگی بین یک شاخص با متغیری دیگری غیر از متغیر خود بیشتر از میزان همبستگی آن شاخص با متغیر مربوط به خود است، روایی واگرایی مدل زیر سوال می رود. (گیفن و استراب، ۲۰۰۵).

برای سنجش روایی واگرا از ماتریس بارهای عاملی متقابل استفاده می شود. همانگونه که در جدول ۱۳ زیر مشاهده می شود میزان همبستگی هر یک از سوالات تحقیق با متغیر متناظر مربوط به خود حداقل ۰.۱ بیش از میزان همبستگی آن شاخص با متغیر های دیگر می باشد که نشان دهنده مناسب بودن روایی واگرایی مدل های بیرونی تحقیق می باشد.

جدول (۱۳): بارهای عاملی متقاطع برای بررسی روایی تشخیصی

مدیریت ریسک جامع * مدیریت دانش	مدیریت دانش	بانکداری پایدار	بانکداری پایدار	تحول دیجیتال	مدیریت ریسک جامع	
۰.۴۳۰	۰.۲۵۱	۰.۸۷۳	۰.۶۱۶	۰.۸۴۶	۰.۶۹۴	q1 < - مدیریت ریسک جامع
۰.۴۸۶	۰.۲۹۷	۰.۸۶۰	۰.۵۸۵	۰.۵۸۵	۰.۶۶۹	q2 < - مدیریت ریسک جامع
۰.۱۷۴	۰.۱۰۵	۰.۴۹۷	۰.۳۳۱	۰.۳۳۱	۰.۳۶۷	q3 < - مدیریت ریسک جامع
۰.۳۹۱	۰.۲۵۳	۰.۵۸۱	۰.۲۷۰	۰.۲۷۰	۰.۳۰۱	q4 < - مدیریت ریسک جامع
۰.۵۷۳	۰.۲۵۶	۰.۸۵۴	۰.۵۵۶	۰.۵۵۶	۰.۶۲۰	q5 < - مدیریت ریسک جامع
۰.۴۰۲	۰.۲۲۹	۰.۵۵۸	۰.۲۵۲	۰.۲۵۲	۰.۶۱۵	q6 < - مدیریت ریسک جامع
۰.۴۷۸	۰.۲۶۱	۰.۷۷۰	۰.۴۵۸	۰.۴۵۸	۰.۷۸۱	q7 < - مدیریت ریسک جامع
۰.۴۵۹	۰.۲۳۴	۰.۸۲۹	۰.۵۹۳	۰.۵۹۳	۰.۸۷۸	q8 < - مدیریت ریسک جامع
۰.۴۲۶	۰.۰۶۹	۰.۷۹۳	۰.۵۷۳	۰.۵۷۳	۰.۸۶۳	q9 < - تحول دیجیتال
۰.۲۳۱	۰.۴۱۳	۰.۷۰۹	۰.۶۱۳	۰.۶۱۳	۰.۷۶۲	q10 < - تحول دیجیتال
۰.۲۱۲	۰.۰۳۳	۰.۶۹۷	۰.۹۰۶	۰.۹۰۶	۰.۶۸۹	q11 < - تحول دیجیتال
۰.۰۱۹	۰.۲۲۹	۰.۳۶۷	۰.۴۰۰	۰.۴۰۰	۰.۳۴۷	q12 < - تحول دیجیتال
۰.۰۹۰	۰.۴۱۳	۰.۴۲۳	۰.۸۳۶	۰.۸۳۶	۰.۶۲۰	q13 < - تحول دیجیتال
۰.۲۱۲	۰.۲۴۸	۰.۶۹۷	۰.۹۰۶	۰.۹۰۶	۰.۷۰۲	q14 < - تحول دیجیتال
۰.۱۱۳	۰.۳۱۸	۰.۳۹۷	۰.۸۲۲	۰.۸۲۲	۰.۶۹۴	q15 < - تحول دیجیتال
۰.۱۶۰	۰.۲۷۰	۰.۶۲۳	۰.۸۰۵	۰.۸۰۵	۰.۸۲۴	q16 < - تحول دیجیتال
۰.۲۹۳	۰.۲۵۷	۰.۷۶۱	۰.۸۲۳	۰.۸۲۳	۰.۵۱۵	q17 < - تحول دیجیتال
۰.۲۶۳	۰.۲۹۹	۰.۷۷۰	۰.۸۰۳	۰.۸۰۳	۰.۳۴۷	q18 < - تحول دیجیتال

² - Cross-Loading

۰.۴۸۳	۰.۰۷۴	۰.۸۸۰	۰.۵۸۸	۰.۵۸۸	۰.۷۳۷	۰.۴۳۷	تحول دیجیتال - < q19
۰.۳۳۸	۰.۲۴۸	۰.۶۰۷	۰.۳۰۶	۰.۳۰۶	۰.۸۴۶	۰.۷۷۹	بانکداری پایدار - < q20
۰.۱۱۳	۰.۲۶۲	۰.۳۹۷	۰.۸۲۲	۰.۸۲۲	۰.۸۳۲	۰.۶۱۰	بانکداری پایدار - < q21
۰.۳۸۳	۰.۲۵۱	۰.۷۷۲	۰.۵۲۱	۰.۵۲۱	۰.۴۹۳	۰.۶۹۴	بانکداری پایدار - < q22
۰.۴۳۰	۰.۲۹۷	۰.۸۷۳	۰.۶۱۶	۰.۶۱۶	۰.۶۳۴	۰.۶۶۹	بانکداری پایدار - < q23
۰.۴۸۶	۰.۱۰۵	۰.۸۶۰	۰.۵۸۵	۰.۵۸۵	۰.۸۷۳	۰.۳۶۷	بانکداری پایدار - < q24
۰.۱۷۴	۲۵۳.	۰.۴۹۷	۰.۳۳۱	۰.۳۳۱	۰.۶۱۵	۰.۳۰۱	بانکداری پایدار - < q25
۰.۳۹۱	۰.۲۶۵	۰.۵۸۱	۰.۲۷۰	۰.۲۷۰	۰.۷۸۱	۰.۶۲۰	بانکداری پایدار - < q26
۰.۵۷۳	۰.۲۵۶	۰.۸۵۴	۰.۵۵۶	۰.۵۵۶	۰.۸۷۸	۰.۲۸۰	مدیریت دانش - < q27
۰.۴۰۲	۰.۲۲۹	۰.۵۵۸	۰.۲۵۲	۰.۲۵۲	۰.۶۲۰	۰.۵۲۹	مدیریت دانش - < q28
۰.۴۷۸	۰.۲۶۱	۰.۷۷۰	۰.۴۵۸	۰.۴۵۸	۰.۷۰۲	۰.۶۴۲	مدیریت دانش - < q29
۰.۴۵۹	۰.۳۱۸	۰.۸۲۹	۰.۵۹۳	۰.۵۹۳	۰.۶۹۴	۰.۷۸۴	مدیریت دانش - < q30
۰.۱۶۰	۰.۲۷۰	۰.۶۲۳	۰.۸۰۵	۰.۸۰۵	۰.۸۲۴	۰.۸۷۵	مدیریت دانش - < q31
۰.۲۹۳	۰.۲۵۷	۰.۷۶۱	۰.۸۲۳	۰.۸۲۳	۰.۵۱۵	۰.۸۷۵	مدیریت دانش - < q32
۰.۲۶۳	۰.۲۹۹	۰.۷۷۰	۰.۸۰۳	۰.۸۰۳	۰.۷۳۷	۰.۷۰۸	مدیریت دانش - < q33
۰.۴۸۳	۰.۰۷۴	۰.۸۸۰	۰.۵۸۸	۰.۵۸۸	۰.۵۲۵	۰.۴۳۷	مدیریت دانش - < q34
۰.۳۳۸	۰.۲۶۲	۰.۶۰۷	۰.۳۰۶	۰.۳۰۶	۰.۲۸۹	۰.۶۱۰	مدیریت دانش - < q35
۱.۰۰۰	۰.۴۹۷	۰.۷۷۲	۰.۵۲۱	۰.۵۲۱	۰.۲۸۹	۰.۲۸۲	مدیریت دانش - < q36
۰.۴۹۷	۱.۰۰۰	۰.۵۳۳	۰.۲۰۲	۰.۲۰۲	۰.۳۷۴	۰.۳۵۱	مدیریت دانش - < q37
۰.۰۹۰	۰.۲۲۹	۰.۳۱۸	۰.۳۴۳	۰.۳۴۳	۰.۸۳۶	۰.۷۹۵	مدیریت دانش - < q38

منبع: یافته‌های محقق

نتایج جدول متقاطع بارهای عاملی بر اساس توضیحات و شروط آن کاملاً برقرار است و میتوان ادعا کرد که شاخص‌های هر متغیر مکنون از شاخص‌های متغیر مکنون دیگر واگرایی یا تمایز دارد.

شاخص روایی واگرا HTMT

مهمترین آزمون روایی واگرا و به تبع آن روایی آزمونی است که در سال ۲۰۱۵ هنسler و همکارانش، برای سنجش قابلیت تشخیص و واگرایی شاخص‌ها و متغیرهای مدل پژوهش از یکدیگر ارائه گردید. در این روش در قالب روشی خلاقانه هر متغیر یک خصیصه و هر سوال یا آیتم یک روش برای اندازه‌گیری آن تلقی می‌شود. سپس جفت متغیرها با یکدیگر در قالب ماتریسی که HTMT خوانده می‌شود مورد بررسی قرار گرفته و افتراق آن‌ها از یکدیگر سنجیده می‌شود.

جدول (۱۴): شاخص روایی واگرا HTMT

مدیریت ریسک جامع * مدیریت دانش	مدیریت دانش	بانکداری پایدار	تحول دیجیتال	مدیریت ریسک جامع * مدیریت دانش	تحول دیجیتال * مدیریت دانش	
				۱.۰۰۰	مدیریت ریسک جامع	
			۱.۰۰۰	۰.۵۶۸	تحول دیجیتال	
		۱.۰۰۰	۰.۲۵۴	۰.۳۵۴	بانکداری پایدار	
	۱.۰۰۰	۰.۶۷۲	۰.۶۹۸	۰.۲۶۴	مدیریت دانش	
۱.۰۰۰	۰.۳۹۴	۰.۲۵۳	۰.۷۸۲	۰.۲۹۶	مدیریت ریسک جامع * مدیریت دانش	
۱.۰۰۰	۰.۳۵۵	۰.۶۷۱	۰.۴۸۹	۰.۲۶۸	۰.۳۶۴	تحول دیجیتال * مدیریت دانش

مطابق با مطالعات هنسلر در سال ۲۰۱۵، زمانی که مقدار HTMT برای هر یک از جفت متغیرها کمتر از ۰.۹ باشد روایی واگرا بصورت کامل برای مدل تحلیل عاملی یا همان مدل بیرونی پژوهش مورد تایید قرار می گیرد. مشخصاً تمامی جفت متغیرهای مدل بیرونی پژوهش دارای شاخص HTMT کمتر از ۰.۹ می باشد و می توان در مجموع با توجه به دو آزمون قبلی روایی واگرای مدل پژوهش تایید می گردد. با تایید آزمون های روایی همگرا و نیز آزمون های روایی واگرا می توان ادعا نمود که این مدل بیرونی انعکاسی دارای روایی سازه است.

برازش مدل ساختاری

برای بررسی برازش مدل ساختاری از ۳ معیار استفاده می شود شامل: ۱- معیار R^2 و ۲- معیار Q^2 و ۳- اندازه اثر F^2 و ۴- ارزیابی هم خطی استفاده شده است که در بخش زیر به بررسی هر کدام از معیارها پرداخت شده است:

معیار R^2

معیار R^2 (ضریب تعیین) عددی بین صفر و یک می باشد و میزان تغییرات تابع توسط متغیر مستقل را نشان می دهد. سه مقدار ۰.۱۹ و ۰.۳۳ و ۰.۶۷ را برای سنجش R^2 به ترتیب ضعیف و متوسط و قوی میباشند (داوری و رضازاده، ۱۳۹۳).

جدول (۱۵): R-Square

R Square Adjusted	R Square	
۰.۹۸۹	۰.۹۸۹	بانکداری پایدار

منبع: یافته های محقق

معیار Q^2

معیار Q^2 (معیار استون گیسر) برای قدرت پیش بینی مدل به کار می رود که برای متغیر وابسته سه مقدار ۰.۰۲، ۰.۱۵ و ۰.۳۵ در نظر گرفته شده است که به ترتیب قدرت پیش بینی ضعیف، متوسط و قوی متغیر مستقل را نسبت به متغیر وابسته نشان می دهند.

جدول (۱۶): شاخص حسو (Q2)

Q ² (=1-SSE/SSO)	SSE	SSO	
0.556	۴۶۶.۶۴۰	۱۰۵۰.۰۰۰	مدیریت ریسک جامع
	۱۰۵۰.۰۰۰	۱۰۵۰.۰۰۰	تحول دیجیتال
	۲۱۰۰.۰۰۰	۲۱۰۰.۰۰۰	بانکداری پایدار
	۲۱۰۰.۰۰۰	۲۱۰۰.۰۰۰	مدیریت دانش
۰.۲۱۴	۸۲۵.۴۲۰	۱۰۵۰.۰۰۰	مدیریت ریسک جامع * مدیریت دانش
		۲۱۰.۰۰۰	تحول دیجیتال * مدیریت دانش

منبع: یافته‌های محقق

اندازه اثر F²

سومین معیار که توسط کوهن (۱۹۸۸)، معرفی شد است F² است که شدت رابطه‌ی میان سازه‌های مدل را تعیین می‌کند. مقادیر ۰.۰۰۲، ۰.۰۱۵ و ۰.۰۳۵ به ترتیب نشان از اندازه‌های تاثیر کوچک، متوسط و بزرگ یک سازه بر سازه دیگر است. این معیار فقط در مدل‌هایی کاربرد دارد که متغیرهای درون‌زایی داشته باشند که بیش از یک متغیر برون‌زا بر آن‌ها تاثیرگذار باشد.

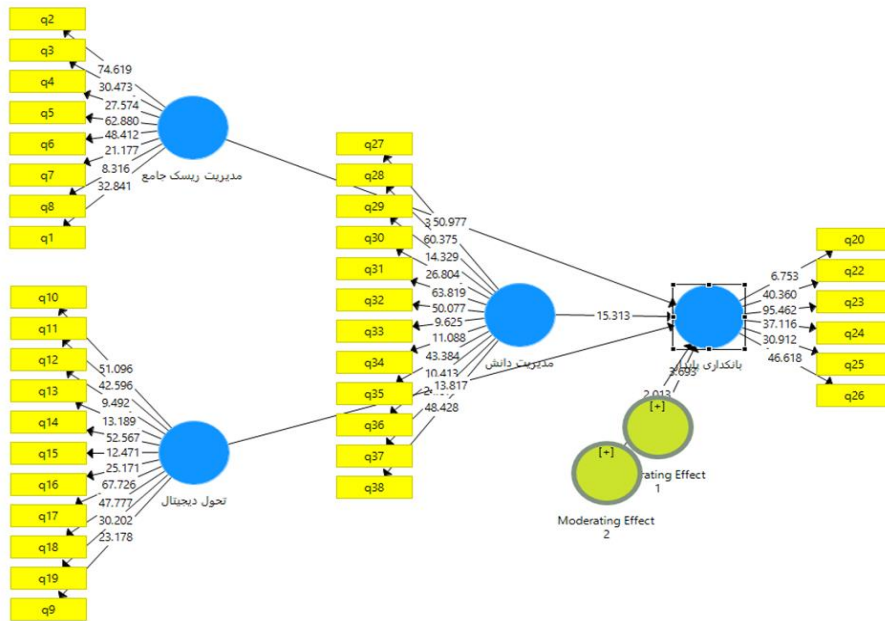
جدول (۱۷): مقدار اندازه اثر

مدیریت ریسک جامع * مدیریت دانش	مدیریت دانش	بانکداری پایدار	تحول دیجیتال	مدیریت ریسک جامع	
					مدیریت ریسک جامع
					تحول دیجیتال
					بانکداری پایدار
					مدیریت دانش
					مدیریت ریسک جامع * مدیریت دانش
					تحول دیجیتال * مدیریت دانش

منبع: یافته‌های محقق

بررسی فرضیه‌های تحقیق

به منظور رد و پذیرش فرضیه‌های تحقیق از بارعاملی و اماره‌ی تی سازه‌ها استفاده می‌شود. از ضرایب بارعاملی بین متغیرهای مستقل و وابسته به مسیر متغیرها می‌توان دست یافت و از اماره‌ی تی بین متغیرهای مستقل و وابسته به معنی دار بودن روابط بین متغیرها می‌توان دست یافت.

شکل (۲): مدل ساختاری در حالت تخمین معناداری ضرایب

به منظور بررسی فرضیه های پژوهش شکل ۱ و ۲ و ضریب مسیر هر فرضیه مثبت می باشد که نشان می دهد فرضیه ها در سطح ۹۵ درصد تایید شده اند.

جدول (۱۹): نتایج فرضیه های تحقیق

معناداری	آماره T	انحراف معیار	ضریب تاثیر	
۰.۰۰۰	۱۱.۰۱۵	۰.۰۳۴	۰.۳۷۷	مدیریت ریسک جامع بر بانکداری پایدار تاثیر دارد.
۰.۰۰۳	۲.۹۸۰	۰.۰۵۴	۰.۱۶۱	تحول دیجیتال بر بانکداری پایدار تاثیر دارد.
۰.۰۰۰	۳.۲۷۸	۰.۰۸۲	۰.۲۶۷	مدیریت دانش بر رابطه مدیریت ریسک جامع و بانکداری پایدار اثر گذار است.
۰.۰۰۰	۳.۳۷۲	۰.۰۸۴	۰.۲۸۳	مدیریت دانش بر رابطه تحول دیجیتال و بانکداری پایدار اثر گذار است.

منبع: یافته های محقق

در برازش کلی مدل اندازه گیری و ساختاری با هم ارزیابی می شوند و برازش کلی مدل در نظر گرفته می شود که به آن GOF می گویند و از رادیکال حاصلضرب میانگین دو معیار R2 و شاخص حسو (Communality) استفاده می شود.

$$GOF = \sqrt{Communality} \times \sqrt{R^2} = \sqrt{0.348} \times \sqrt{0.485} = 0.589 * 0.696 = 0.409$$

با توجه به سه مقدار ملاک ۰.۰۱، ۰.۲۵ و ۰.۳۶ به عنوان مقادیر ضعیف، متوسط و قوی برای GOF، حاصل شدن ۰.۴۰۹ برای GOF نشان از برازش کلی قوی مدل است.

نتیجه گیری و پیشنهادات

- ✓ جنسیت: بیشترین درصد پاسخگویان ۸۱.۴ درصد مرد و ۱۸.۶ درصد را زنان تشکیل داده اند.
- ✓ وضعیت تاهل: ۲۴.۸ درصد از پاسخگویان را افراد مجرد و ۷۵.۲ درصد را متأهلین تشکیل داده اند.
- ✓ سن: وضعیت توزیع سنی در پاسخگویان کمترین فراوانی ۱۰.۶ درصد متعلق به رده آخر بیش از ۵۰ سال و بیشترین فراوانی ۴۴.۲ درصد رده اول سنی ۳۰ تا ۴۰ سال پاسخ داده اند.
- ✓ تحصیلات: وضعیت توزیع مدرک تحصیلی در پاسخگویان کمترین میزان ۱.۸ درصد متعلق به دکتری و بیشترین فراوانی ۶۶.۴ درصد مدرک لیسانس پاسخ داده اند.

نتایج تحقیق حاضر نشان داد: مدیریت ریسک جامع و تحول دیجیتال بر بانکداری پایدار تاثیر دارد. همچنین مدیریت دانش بر رابطه مدیریت ریسک جامع و بانکداری پایدار اثر گذار است. و مدیریت دانش بر رابطه تحول دیجیتال و بانکداری پایدار اثر گذار است.

در این راستا لو (۲۰۲۴)، به بررسی انتقال دانش دیجیتال برای بانک ها: از دیدگاه مدیریت دانش پرداختند. امروزه بسیاری از بانکها با چالش‌هایی مواجه هستند که چگونه می‌توانند داده‌ها را به‌طور مناسب ذخیره، پردازش، استفاده و انتقال دهند با ادغام استراتژی‌ها و مدیریت در سطح سازمانی. یک تعریف کلیدی به عنوان تئوری ناب معرفی شده است تا توضیح دهد که چگونه می‌تواند شرکت‌ها را هدایت و هدایت کند تا به طور موثر انتقال دانش دیجیتال خود را از ابعاد مختلف انجام دهند. ساپوترا و همکاران (۲۰۲۳)، نقش مدیریت ریسک سازمانی و تحول دیجیتال در بانکداری پایدار در اندونزی را بررسی کردند. یافته‌ها نشان می‌دهد که مدیریت ریسک شرکت و بانکداری تحول دیجیتال به طور قابل توجهی و مثبت بر پایداری بانکداری در اندونزی تأثیر می‌گذارد. متغیر تعدیل استفاده شده این است که مدیریت دانش نمی‌تواند رابطه بین مدیریت ریسک شرکت و بانکداری تحول دیجیتال را در مورد پایداری بانکداری در اندونزی بهبود بخشد. ساپوترا و همکاران (۲۰۲۳)، مدیریت ریسک سازمانی، سیستم‌های کنترل مدیریت، و تحلیل تحول بانکداری دیجیتال در ارزیابی بانکداری پایدار در بانکداری اندونزی را بررسی کردند. سطح کنترل امنیت فناوری اطلاعات، سیستم افشاگری و معرفی سیستم مدیریت شکایات در سیستم کنترل مدیریت می‌تواند تأثیر بسزایی در ارزیابی ثبات بانکی اندونزی نسبت به مطالعات قبلی داشته باشد. سازمان‌هایی که فناوری اطلاعات را کنترل می‌کنند و دسترسی و استفاده مشتریان را تهدید می‌کنند، پایدارتر خواهند بود، زیرا می‌توانند اقدامات اصلاحی را سریع‌تر و دقیق‌تر انجام دهند تا از رضایت به اطلاعات به دست آمده اجتناب کنند.

اسدالهی و همکاران (۱۴۰۳)، به تحلیل پویای مدل جامع مدیریت ریسک در نظام بانکداری با استفاده از رویکرد تفکر سیستمی پرداختند. نتایج نشان می‌دهد کاهش سپرده قانونی و تسهیلات معوق و افزایش جذب سپرده، در مدیریت ریسک‌های نقدینگی و اعتباری بانک‌ها مؤثر است. باوردی (۱۴۰۳)، به بررسی آثار مدیریت ریسک بر مبنای مدیریت دانش در حوزه شرکت‌های خصوصی فناوری اطلاعات پرداختند. نتایج نشان می‌دهد که مدیریت ریسک در شرکت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات به میزانی که فرآیندهای مدیریت دانش در آن‌ها عملیاتی شده، مطابق مدل مفهومی پژوهش به شکل بهتری انجام می‌پذیرد و در کاهش و کنترل ریسک‌های شناسایی شده و احتمالی موثرتر عمل خواهد کرد. نوبهار و همکاران (۱۳۹۸)، در پژوهشی تحت عنوان توسعه مدل و ارزیابی عملکرد پایداری بانکهای ایران به ارائه یک مدل جامع پایداری در نظام بانکداری، در قالب یک مطالعه توصیفی با رویکرد کیفی کمی پرداختند در ادامه با به کارگیری مدل نهایی و استخراج اطلاعات با استفاده از تحلیل محتوا امتیاز پایداری ۲۷ بانک دولتی و غیردولتی کشور در سال (۱۳۹۶) تحلیل گردید. بر اساس نتایج بانک پاسارگاد رتبه اول، بانک آینده و بانک ملی به ترتیب رتبه های دوم و سوم را کسب کردند یافته‌ها بیانگر آن است که میانگین امتیاز پایداری در بانکهای غیر دولتی از بانکهای دولتی بیشتر بوده و در مجموع بانک‌های کشور به مقوله محیط زیست توجه بسیار کمی داشته اند که نیازمند تأکید بیشتر در برنامه‌های راهبردی میباشد. شعبانی سیچانی و برازش (۱۳۹۶)، در پژوهشی تحت عنوان تحقق توسعه پایدار با ارائه گزارش پایداری و مسئولیت اجتماعی سازمان‌ها تحلیل رویکرد بانک پاسارگاد به مفهوم مسئولیت اجتماعی به تحلیل نسبی گزارش پایداری در بانک پاسارگاد پرداختند. نتایج پژوهش ایشان نشان داد که بانک پاسارگاد در جهت تحقق توسعه پایدار از طریق انتشار گزارش مسئولیتهای اجتماعی نسبت به دیگر سازمان مشابه خود پیشروتر بوده و گام‌های جدیدی در این راستا برداشته است.

با توجه به یافته‌های این پژوهش پیشنهاد میشود تلفیقی از ابزارهای فناوری اطلاعات موجود برای بهبود جریان مدیریت دانش در بانک تجارت استفاده شود؛ برای سازگار کردن ابزارهای فناوری اطلاعات مطابق با فرایندهای مورد

انتظار مدیریت دانش برنامه ریزی مناسب صورت گیرد و برای ایفای نقش مؤثرتر ابزارهای فناوری اطلاعات در بخش اشتراک دانش فرایند مدیریت دانش زیر ساختهای فناوری تقویت شود.

پیشنهاد میگردد بانک ها برای پیاده سازی مدیریت دانش برای توانمندسازی کارکنان موارد ذیل را لحاظ نمایند: کارکنان، تدوین، اهداف و استراتژیهای سازمان و تدوین منشور حمایت از طرحهای مرتبط با توانمندسازی، نیازسنجی و شناسایی وضعیت موجود آموزش و یادگیری، مقایسه وضعیت موجود و تعیین شکاف در سازمان برنامه ریزی برای اجرا و اجرا طرح و سپس ارزشیابی.

پیشنهاد میشود مدیران سازمانهای فعال در عرصه بازاریابی رسانه های اجتماعی در توسعه پایدار صنعت بانکداری همه تلاش خود را بکار بندند تا با استفاده از نیروی انسانی اثر بخش تحلیل داده های مشتریان و شناسایی مشتریان مدیریت ارتباط با مشتریان سیاستها و برنامه ها، تدوین استراتژی محتوا، تمرکز ویژه روی برقراری ارتباط در فرایند بازاریابی رسانه های اجتماعی موفق تر عمل نمایند و دستاوردهای اثر بخش تری کسب کنند.

برگزاری دوره ها و کارگاههای آموزش جهت فرهنگ سازی برای قبول و اجرای طرح هم برای مدیران هم برای کارکنان افزایش و ایجاد اطلاعات و ارتباطات جهت حمایت از طرح توسعه فردی و یادگیری در محیط کار.

همچنین بر اساس پیامدهای حاصل از مدیریت ریسک اثربخش که در این پژوهش به دست آمد به قانون گذاران پیشنهاد می شود، بانکها و مؤسسه های اعتباری را به ارائه و افشای نسبتهای به دست آمده در خصوص مدیریت اثر بخش سایر ریسکهای به دست آمده در این پژوهش ملزم کنند.

در نهایت به استفاده کنندگان از صورتهای مالی به ویژه سرمایه گذاران پیشنهاد میشود در کنار سایر شاخصها و نسبت های فعلی از نسبتهای به دست آمده در این پژوهش نیز به منظور بررسی چشم انداز آتی بانکها و مؤسسه های اعتباری در فضای رقابتی بهره گیرند.

به پژوهشگران پیشنهاد می شود در پژوهش های آتی در جهت هرچه کاربردی تر کردن نتایج این پژوهش، معیارهای مورد استفاده در این پژوهش را به طور جداگانه بر روی هر یک از متغیرهای جمعیت شناختی مورد سنجش قرار دهند. تحقیقات آتی می تواند پذیرش گیمیفیکیشن را از دیدگاه مدیران بانکی هم از نظر کمی و هم از نظر کیفی بررسی کند. این می تواند به ارائه خطوط کلی روشن در رابطه با رابطه بین پذیرش گیمیفیکیشن در بانکداری کمک کند.

مسلماً هیچ تحقیقی به ویژه در حوزه علوم انسانی عاری از محدودیت نخواهد بود لذا بایستی آنها را به طور واضح و صریح بیان کرده و تحقیق، هم توسط پژوهشگر و هم مخاطبان مورد توجه قرار گیرد. تحقیق حاضر نیز با توجه به برخی شرایط خاص حاکم بر آن، از قبیل موضوع مورد تحقیق و آزمودنیهای آن دارای محدودیتهایی به شرح زیر بوده است:

استفاده از ابزار پرسشنامه به دلیل این که سایر روشها و ابزارها از لحاظ مالی، زمانی و اجرایی مقرون به صرفه نبود، ولی نتایج آن ها معتبرتر و قابل اعتمادتر از اطلاعات به دست آمده از پرسشنامه می باشد زیرا پژوهشگر توانایی نظارت و کنترل بیشتری بر متغیرهای مزاحم دارد.

پرسشنامه این تحقیق از طریق مدیران بانکی انجام شده است که پاسخ گویی و تکمیل پرسش ها زمانی طولانی را به خود اختصاص داد و ممکن است پاسخ دهندگان زمان و حوصله کافی را برای تکمیل پرسشها به خرج ندادند.

منابع

- ✓ اندایش، علی، عبدالهی، بیژن، جعفری نیا، سعید، حسن پور، اکبر، (۱۳۹۸)، طراحی الگوی توسعه استراتژی های منابع انسانی مبتنی بر مدیریت ریسک های منابع انسانی، پژوهش های مدیریت منابع انسانی، سال ۱۱، شماره ۳۵، صص ۷۵-۱۰۰.
- ✓ صیادی، محمد، دستگیر، محسن، علی، احمدی، سعید، (۱۳۹۸)، مطالعه نقش مدیریت ریسک شرکت ERM بر رابطه بین توانایی مدیریت و افزایش کارآیی سرمایه گذاری، راهبرد مدیریت مالی، دوره ۷، شماره ۲۴، صص ۱-۳۸.
- ✓ قادری، صلاح الدین، تاری وردی، یداله، (۱۳۹۹)، مدل مدیریت ریسک شرکتی و پیامدهای آن در کنترل مؤثر ویژگی های سود شرکت، پژوهش های حسابداری مالی و حسابرسی، پژوهش های حسابداری مالی و حسابرسی، دوره ۱۲، شماره ۴۶، صص ۷۷-۱۰۶.
- ✓ قاسمی، بهروز، رجیبی آزاده، (۱۳۹۹)، بررسی اثر مدیریت ریسک سازمانی بر مزیت رقابتی با تمرکز بر نقش میانجی فناوری اطلاعات در عصر پست مدرن، پژوهش های کاربردی در مدیریت و حسابداری، دوره ۵، شماره ۱۹، صص ۴۶-۶۱.
- ✓ یحیی زاده فر، محمود، آذر، عادل، آقاجانی حسنعلی، فرهادیان، علی، (۱۳۹۷)، طراحی نظام مدیریت راهبردی ریسک زنجیره تأمین صنعت خودروسازی، مطالعات مدیریت راهبردی، دوره ۹، شماره ۳۳، صص ۹۷-۱۱۴.
- ✓ Ana maria B& Maria. M. f (2012) knowledge acquisition and corporate entrepreneurship: insights from spanish SMEs in the ICTsector: university of granada in. 71 granada, spian.
- ✓ Ermanno Pitacco(2020)Enterprise Risk Management (ERM) and Quantitative Risk Management (QRM); ERM and QRM in Life Insurance (pp.5-11)
- ✓ Mark Mclaughlin(2019) Developments in flood maps for flood risk management in Scotland ; Scottish Geographical Journal 135(1-2):1-18
- ✓ Piotr Jedynek ; Sylwia Bąk (2020)The role of managers in risk management ; Contemporary organisation and management. Challenges and trends. (pp.403-416)Edition: Editors: A. Michałkiewicz, W. MierzejewskaPublisher: Łódź University Press.
- ✓ Vladimir Okrepilov(2020) Approaches To Risk Management In Digital Economy: Corporate Risk Management; International Conference on Economic and Social Trends for Sustainability of Modern Society..